

PRAZNIK V INDUPLATI

Leta 1950 smo vzdali pred vhod v pisarno spominsko ploščo s tekstom, ki bralce obvešča, da je tega leta dne 17. septembra prevzel delovni kolektiv upravljanje podjetja Induplati Jarše v svoje roke. Bil je to veličasten dan — praznik, o katerem smo sanjali desetletja in dalj. Mnogim delavcem po svetu je tak dogodek zaenkrat še neurešljivi sen.

Pred letom dni je naš DS izglasoval predlog, da se 17. september v Induplati praznuje na ta način, da je to plačan dela prost dan. Zato bomo v sredo 17. septembra ostali doma, obujajoč pri tem spomine, da je tovarna v rokah delovnega ljudstva.

Letošnja obletnica sovpada s 35-letnico obstoja Induplati in je tako še pomembnejša. Leta 1953 smo na najbolj veličasten način praznovali 30. obletnico obstoja Induplati. Letos tega sicer ne bo, je pa prav, da se spomnimo tudi tega. Tradicija in kvaliteta sta vodilni paroli našega dela. V 35 letih smo izdelali milijone metrov tkanin, uredili smo številne proizvodne objekte ter poskrbeli tudi za delovnega človeka v okviru možnosti. Za delovnega človeka je bilo največ napravljenega prav v zadnjih 7 letih. Seveda tudi sedaj ni vse tako, kakor si to včasih želimo, toda nikjer ni zapisano, da smo z našim delom končali.

Plan dela, katerega je sestavila uprava podjetja in so potrdile vse organizacije v podjetju, predvideva še nadaljnje izboljšave. Ena izmed najbolj perečih je sigurno zgraditev

garderob za tkalnico. Prepričani smo, da bomo s skupnim delom dosegli tudi to in tudi tedaj rekli, še vedno nismo napravili zadnje, kar smo predvidevali.

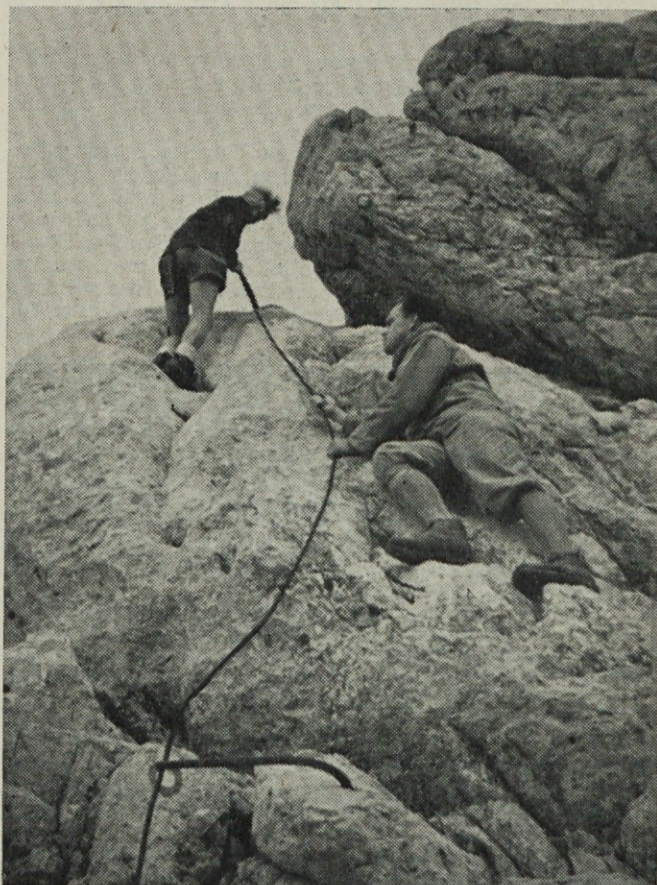
K obletnici samoupravljanja iskreno čestitamo celotnemu kolektivu.

Naj živi socialistična Jugoslavija in njen voditelj tov. TITO!

VSEBINA:

- O. Lipovšek — Praznik v Induplati
- J. Ukmar — Lepi uspehi v I. polletju
- Slavje na Primskovem
- Dr. Franc Jerovec — Induplati v tekstilni industriji
- R. Koncilijs — Na počitniško delo
- M. Narat — Naši mladi brigadirji
- F. Rebernik — Kako smo delali
- O. Lipovšek — Šport in šah
- V. Habjan — Personalne spremembe

Izdaja v 750 izvodih kolektiv tovarne »INDUPLATI«. Odgovorni urednik: Otmar Lipovšek. Natisnila in klišee izdelala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani

V kraljestvu gora

Lepi uspehi v prvem polletju

Najbolj zanimiva točka dnevnega reda zadnjega zasedanja Delavskega sveta je bilo prav gotovo finančno poročilo. To je bilo obenem tudi prvo v letošnjem letu, kajti tozadevni predpisi so zelo pozno izšli. Dolej namreč sploh nismo vedeli, kako »vozimo«.

Ob prvem obračunu pa ugotavljamo, da smo dosegli uspehe proti vsem pričakovanjem. Produkcija je bila dosežena v vrednosti ene milijarde 340 milijonov din ali celih 16% več, kot smo planirali. Od tega smo prodali za milijardo 292 milijonov din proizvodov, kar je tudi 18% več, kot smo imeli planirano. Nujno je, da se je pri takem uspehu dvignil tudi celotni dohodek podjetja. Ta je dejansko narasel na 392 milijonov din in od tega ostane podjetju čistega 181 milijonov din. S tem čistim dohodkom sedaj popolnoma svobodno razpolaga DS in na zasedanju smo to vsoto tudi razdelili tako, kot smatramo, da je pravilno. Za osebne dohodke (plače) smo namenili 136 milijonov, za sklade podjetja 39 milijonov in v rezervni sklad podjetja in skupnosti nekaj manj kot 6 milijonov din. Pri tej razdelitvi smo imeli pred očmi lanske letošne uspehe in stimulacijo. Če smo dosegli tako lepe uspehe z istimi stroji in ob enakih pogojih kot lani, potem lahko trdimo, da je letošnji uspeh predvsem zaslug kolektiva. Tako smo popolnoma upravičeni na vsaj enake osebne dohodke z ozirom na odnos letošnje proizvodnje proti lanskeletni v istem razdobju. Neizplačani del osebni dohodkov znaša ob zaključku prvega polletja približno 19 milijonov din. To ustreza enomesečnim izdatkom za osebne dohodke (plače) in po vsej verjetnosti si jih bomo razdelili ob našem prazniku 17. septembra.

Veren odraz uspehov tega razdobja so tudi ekonomskofinančni pokazatelji. V primerjavi s povpreč-

jem v lanskem letu se je rentabilnost povečala za 12%, produktivnost je narasla za 5%, poslovanje pa je bilo ekonomičnejše za 2,8%.

Poročilo o izvršitvi remonta je podal tov. Rebernik. Poudaril je, da je bil čas med kolektivnim dopustom razmeroma kratek, vendar se je kljub temu veliko naredilo. Letošnji enotedenski remont je imel predvsem značaj temeljitega čiščenja in pregleda strojev. Istočasno so se zamenjali tudi posamezni izrabljeni deli strojev. Remontna skupina je na splošno svoje naloge dobro izpolnila. Precej kritike pa je padlo na račun menze, ker v tem času ni dostavljala malic v podjetje. To se v bodoče ne sme več zgoditi.

Ob koncu smo poslušali tudi poročila naših organizacij, katerim je DS dal ob začetku leta določena finančna sredstva kot pomoč za uspešno delovanje. Večje izdatke sta imela le Sindikat in Partizan za organizacijo in izvedbo taborjenja, športna tekmovanja, rekvizite, knjige, revije itd. Iz poročil smo povzeli, da s sredstvi pametno gospodarijo in ni zadržkov, da ne bi dvignili še preostanek že odobrenih dotacij.

Zanimivo je bilo tudi poročilo komisije za gradnjo počitniškega doma ob morju. Kljub želji večine članov kolektiva, da bi se postavil dom ob slovenski obali, tega ne bo mogoče narediti. Ti kraji so namreč večinoma že oddani ali rezervirani, poleg tega pa je treba še prej urediti cel kup formalnih (birokratskih) vprašanj, ki nam gradnjo lahko odgodijo za nekaj let. Zato smo se odločili za Umag, kjer brez vsake formalnosti lahko takoj dobimo brezplačno zemljišče in pričenemo z delom. Dopust bomo morda prihodnje leto preživeli že pod pravo streho!

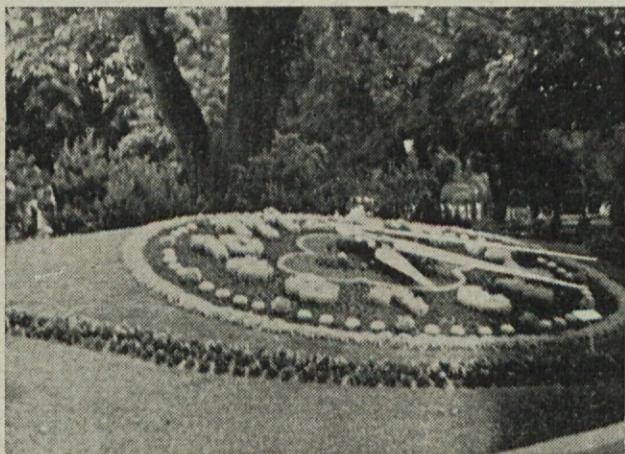
Slavje na Primskovem

Nekaj tisoč Kranjčanov in gostov, po večini tekstilcev iz vse Slovenije, se je zbralo v soboto 2. avgusta na Primskovem pri Kranju, da prisostvuje svečani otvoritvi nove tekstilne šole.

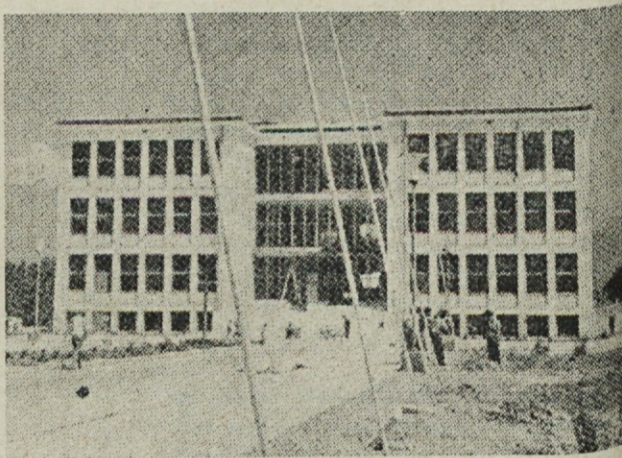
Sodobna zgradba naredi na človeka močan vtis. Prostor je zelo primerno izbran in tudi na ploščad pred šolo so arhitekti mislili. Vse je v redu in najlepše izvedeno. Ta ploščad ali trg, kakor ga pač imenujem, je na dan otvoritve napolnilo občinstvo. Stopnišče do samega vhoda je bilo zasedeno z godbo na pihala, s pevci, z občani v narodnih nošah in s pionirji. Res lepa kompozicija, ki tekstilcem nikdar ne manjka.

Sredi stopnišča stoji kip, na katerem je roka s stisnjeno pestjo in simbolično prikazuje voljo delovnega ljudstva, da se ne pusti več zatirati. Ta kip je spomin na stavko tekstilcev, ki je bila v Kranju leta 1936. Tudi ta kip je bil v soboto 2. avgusta svečano odkrit.

Točno ob 18. uri tega dne je godba zaigrala, nato je govoril zbranemu občinstvu predsednik okraja Kranj tov. Hafner. V svojem govoru je analiziral pot kranjskih tekstilcev oziroma razvoj tekstilne industrije v Sloveniji, ki se je začela razvijati prav v Kranju. Kranj so tedaj imenovali Jugoslovanski Man-

Do minute točna »cvetlična ura« pred domom urarjev v Zenevi

Nova tekstilna šola v Kranju

Induplati v tekstilni industriji Slovenije v letu 1957

(Konec — piše dr. Jerovec Franc)

V tem nadaljevanju si bomo ogledali še vrsto podatkov, ki so po svoji naravi še zanimivejši od podatkov, ki so bili že objavljeni. Iz podatkov, ki sledijo, je razvidna ekonomika poslovanja tekstilne industrije v Sloveniji v preteklem letu. Vsa podjetja slovenske tekstilne industrije so razdeljena na pet večjih skupin in to: predelava volne, bombaža, stebelnih vlaken in konfekcije ter trikotaža. Naše podjetje, ki kot že omenjeno predstavlja važno vlogo v tekstilni industriji, spada v skupino podjetij, ki predelujejo stebelna vlakna.

Najprej si oglejmo povprečne urne plače vseh zaposlenih v tekstilni industriji v letu 1957 v primerjavi z letom 1956:

Skupina	Povprečna urna plača 1956	1957	% poveč.	% nadur skup. urah
volna	43.46	51.94	119.5	2.8
bombaž	45.36	50.81	112	2.2
stebelna vlakna	42.72	50.09	117.3	1.1
konfekcija	43.31	50.03	115.5	3.3
trikotaža	42.43	50.56	119.2	2.4
Skupaj tekst. indust.	44.39	50.78	114.4	2.3
»Induplati« Jarše	42.97	50.96	118.6	0.5

Kakor lahko razvidimo iz gornjih podatkov, so se plače odnosno osebni prejemki v l. 1957 sorazmerno precej dvignili napram l. 1956. V našem podjetju je bil dvig osebnih prejemkov večji kot to sledi iz povprečja in so bila učinkovita izplačila večja samo v skupini volnarskih podjetij. To povečanje pride še bolj do izraza, če upoštevamo, da je bilo v našem podjetju sorazmerno zelo malo nadur, ki so dražje, medtem ko so v ostalih skupinah nadure zastopane v precej večjem obsegu.

Za redno poslovanje gospodarskih organizacij je zelo važno, kako hitro obračajo svoja obratna sredstva ali z drugimi besedami, kolikokrat v letu obrnejo svoj denar. Število obratov obratnih sredstev imenujemo koeficient obračanja. V navedenem razporedu je koeficient obračanja izračunan v odnosu med celotnimi dohodki in razpoložljivimi obratnimi sredstvi, in je bil sledeč:

Skupina	Koeficient obračanja 1956	1957	Indeks
volna	2.17	3.53	103.2
bombaž	3.98	2.24	106.5
stebelna vlakna	4.17	4.34	114.1
konfekcija	3.57	4.12	115.4
trikotaža	4.29	4.67	108.8
Skupaj tekst. industrija	3.76	4	106.4
»Induplati« Jarše	4.24	3.76	106.5

chester in to ne brez vzroka. Jugočeški se je pridružila Jugobruna, Prah itd. Danes je na področju mestne občine Kranj cela vrsta tekstilnih tovarn, katere se delno nahajajo v nekdanjih stavbah, delno pa v novih objektih, zgrajenih v novi socialistični Jugoslaviji. Tovariš predsednik je na koncu odkril spomenik ter zaključno izročil ključ nove šole direktorju srednje tehnične tekstilne šole tovarišu Zorc.

Direktor šole tov. Zorc se je v lepem kratkem govoru za to zahvalil ter tako prevzel nadaljnjo usodo šole v svoje roke. Tovariš Zorc je nato povabil navzoče na ogled nove šole.

Po stopnišču se pride v avlo šole, ki je sodobna, moderna in okusno zgrajena. Ob stenah so vitrine, v katerih slovenske tekstilne tovarne prikazujejo svoje izdelke. V obeh traktih so razredi, ki so od avle ločeni z garderobo. Tudi potrebni prostori za administrativno vodenje šole in za direktorja ter člane profsorskega zbora so tu. Podobno je v prvem in drugem nadstropju. Povsod dosti svetlobe in prostora. Res sodobno.

Na osnovi tega lahko ugotovimo, da se je obratovanje obratnih sredstev v l. 1957 v vseh skupinah povečalo, kar poudarja, da je bilo poslovanje v letu 1957 boljše. Pri našem podjetju je izboljšanje v skladu s povprečjem za vso slovensko tekstilno industrijo.

V kolikor hočemo spremeniti ekonomsko uspešnost poslovanja v posameznem razdobju, moramo ugotoviti, če je bila dosežena večja proizvodnja pri relativno manjši delovni sili (produktivnost), če je bil dosežen večji finančni rezultat v odnosu na vložena sredstva (rentabilnost) in če je bilo razmerje med izdatki in dohodki boljše kot v prejšnji poslovni dobi (ekonomičnost). Proizvodnja, odnosno vrednost proizvodnje je v l. 1957 narasla v odnosu na vloženo delo v posameznih skupinah sledeče:

Skupina	Dvig produktivnosti za
volna	5.8%
bombaž	3.2%
stebelna vlakna	13.4%
konfekcija	13.8%
trikotaža	22.6%
Skupaj tekstil	5.1%
»Induplati« Jarše	14.4%

Razvidno je, da je bil dvig produktivnosti v našem podjetju velik, ker moramo upoštevati, da je naše podjetje, podjetje s tradicijo, ne pa podjetje v razvoju. Lepo se to vidi pri skupini bombaž, kjer so podjetja že ustaljena in pa pri skupini trikotaža, kjer je razvoj v polnem razmahu in je zato dvig produktivnosti iz leta v leto tako občuten.

Dvignila se je tudi rentabilnost v vseh skupinah v letu 1957 napram l. 1956, in sicer:

Skupina	Odnos dobička na vložena sredstva 1956	1957	Indeks
volna	26,3%	27,6%	105
bombaž	35,1%	43,9%	125,1
stebelna vlakna	36,3%	40,2%	110,7
konfekcija	19,7%	26,9%	136,8
trikotaža	42,6%	57,5%	135
Skupaj tekst. industrija	34 %	42 %	123,6
»Induplati« Jarše	34,6%	41,1%	118,8

Naše podjetje ima tudi pri dvigu rentabilnosti lepo mesto, ki je v sorazmerju s povprečnim dvigom slovenske tekstilne industrije, predvsem če vzamemo v obzir, da nismo dvigali cen našim proizvodom. Dvig rentabilnosti pri skupini bombažnih podjetij gre pretežno na račun izvoza, pri konfekciji in trikotaži pa na boljša poslovanja podjetij v teh dveh skupinah in na račun napredka v razvoju v posameznih podjetjih.

V prizemnih prostorih so mlečna kuhinja, jedilnica in podobno. V ozadju šole je moderna telovadnica, ki je s šolo povezana s posebnim hodnikom, v katerem se nahajajo še garderobe in kopalnica s tuši.

Na to šolo smo kot tekstilni delavci lahko ponosni. Šola bo vzgajala nove kadre, vzgajala bo ljudi, ki so industriji še vedno tako zelo potrebni.

Po ogledu šole smo pokramljali z znanci in obujali spomine na dni, ko so bile podobne učilnice oziroma učilnice, katere so služile istemu namenu, stisnjene v neprimernem poslopju, katero je stalo sredi mesta.

V to novo šolo bomo prihajali le kot gosti na razne slovesnosti ali proslave. Skozi novo šolo pa bodo šli vsi, ki želijo nekoč postati tekstilni strokovnjaki in še danes trgajo hlače v šolskih klopetih. Tej mlajši generaciji je namenjena ta šola, toda ponosni nanjo smo lahko vsi.

Nova srednje tehnična tekstilna šola v Kranju stoji in bo stala v ponos vsem tekstilcem Jugoslavije.

Končno si oglejmo še ekonomičnost, ki je bila v lanskem letu dosežena napram letu 1956.

Skupina	Odnos stroškov do		dohodkov Indeks
	1956	1957	
volna	76,5%	78 %	102
bombaž	75,9%	73,5%	96,8
stebelna vlakna	79,1%	77,3%	97,7
konfekcija	96,6%	96,1%	99,4
trikotaža	79 %	75,9%	96,1
Skupaj tekst. industrija	78 %	76,2%	97,7
»Induplati« Jarše	75,9%	74,8%	98,5

Povečanje izdatkov napram dohodkom je razvidno samo pri volnarskih podjetjih, medtem ko so vsa druga podjetja svoj odnos stroškov do dohodkov v l. 1957 popravila napram l. 1956.

Kdor je pazljivo prečital in precenil vse navedene podatke, lahko ugotovi, da je bilo poslovanje podjetij tekstilne industrije LRS v preteklem letu dobro, celo zelo dobro in v vsakem oziru boljše kot v letu 1956. Iste zaključke pa si lahko naredimo tudi glede našega podjetja. »Induplati« je v l. 1957 zabeležila lepe uspehe, ki pridejo do izraza tudi pri ekonomski analizi doseženih rezultatov odnosno pri ekonomski obdelavi posameznih podatkov.

Pogoji za osebno motorizacijo pri nas

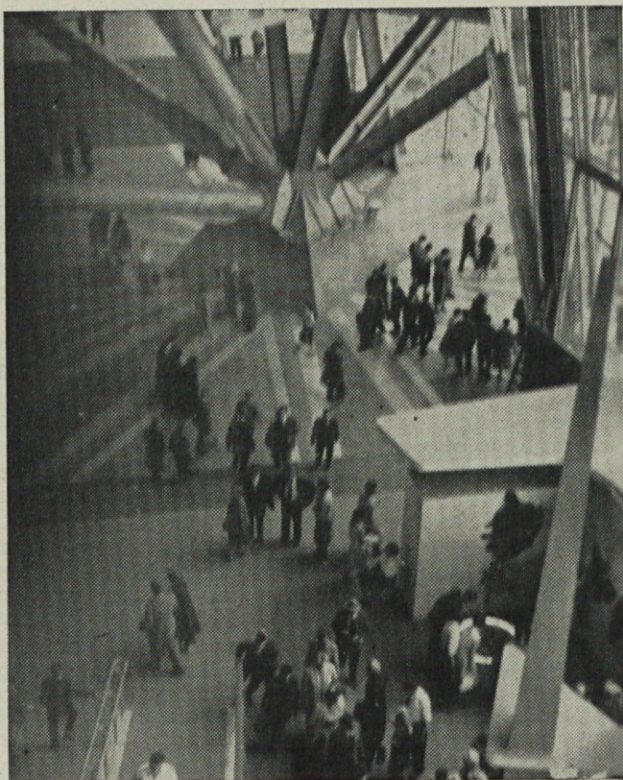
(Po »Tehnika« letnik XIII. 1958, štev. 1—2)

(Nadaljevanje in konec)

Pri vseh teh podatkih in številkah pa našega človeka seveda najbolj zanima nabavna cena motornih vozil. Po vseh vidikih logike ta cena nikakor ne bi smela biti večja od eksportne cene proizvajalca v tujini, povečane za transportne stroške in carino. Nikakor se ne more opravičiti način, da bi naš človek plačeval večjo ceno od one, ki jo plačuje Švicar, Nemec, Francoz ali Italijan. Domača industrija ima dovolj veliko mrežo, zaradi cenejših delovne sile, kakor tudi zaradi nižje nabavne cene raznih delov (na osnovi licence), da bi namreč bilo mogoče znižati sedanje nedostopne cene. To pa je na vsak način osnovni pogoj motorizacije pri nas.

Na osnovi teh predpostavk bi morala biti cena vozil sledeča:

a) moped	povprečno	70 000 din
b) skuter	povprečno	180 000 din
c) motorno kolo	povprečno	200 000 din
d) potniški avtomobil, ispod 1000 cm	povprečno	600 000 din
e) potniški avtomobil, nad 1000 cm	povprečno	800 000 din

Notranjost francoskega paviljona v Bruxellesu

Kakor povsod po svetu je tudi pri nas omogočeno posameznikom, da si na dolgoročni kredit nabavi eno takih vozil. Pa pogledjmo sedaj še mesečni oziroma letni izdatek lastnika Zastave 600 (Fiat 600). Če vzamemo primer, da prevozi letno 9000 km ali povprečno dnevno 30 km, kar je gotovo realna številka:

	mesečno	letno
Za odplačilo nabavne vsote s 4% obresti	12 408.—	148 895.—
Takse (cestni fond, mestne takse, registracijske knjižice, tablica itd.)	1 088.—	13 060.—
Zavarovanje	2 275.—	27 300.—
Garaža	3 000.—	36 000.—
Gorivo (7 l/100 km)	2 940.—	35 280.—
Mazivo (5% od količine goriva)	918.—	11 025.—
Gume (iz uvoza, cena za eno 14 000 din) za dobo trajanja 40 000 km	1 050.—	12 600.—
Tehnično vzdrževanje-pavšalno	1 050.—	12 600.—
Skupaj torej	25 179.—	302 160.—

Ako vzamemo kot možni maksimum, da posameznik oddeli eno tretjino svojega dohodka za vzdrževanje in odplačilo avtomobila, tedaj je dovolj jasno, da je takih ljudi v Jugoslaviji zelo malo in, da torej za sedaj nikakor ne moremo govoriti o široki potrošnji. Z ozirom na finančno zmogljivost naših ljudi so strokovnjaki izdelali približno analizo posameznih stroškov, pri čemer so upoštevani vsi činitelji, ki utegnejo znižati zgoraj navedeno mesečno vsoto. Tako so bile dobljene številke minimalnih mesečnih izdatkov:

odplačilo	7 000 din
takse	500 din
zavarovanje	500 din
garaža	1 000 din
gorivo, mazivo	3 000 din
guma	500 din
vzdrževanje	1 200 din

Skupaj 13 700 din

Čeprav so ti stroški še vedno visoki, so vendarle mnogo bolj realni od obstoječih, saj so skoraj za polovico manjši.

Splošni gospodarski razvoj naše države, prizadevanje za čim hitrejši porast standarda, krepitev domače industrije motornih vozil, absolutno potrebna motorizacija prometne mreže kakor tudi vedno večja potreba in želje za pridobitev lastnega motornega vozila, predstavljajo močne činitelje, ki bodo vplivali na čim hitrejšo pot države iz stanja zaostalosti tudi v pogledu motorizacije.

Zato ni neutemeljena želja gotovo vsakega izmed nas, da si v najbližji prihodnosti nabavi vsaj skromno motorno vozilo, s katerim mu bo neverjetno olajšano vsakdanje delo, še bolj pa ga razveselilo v prostem času. Saj ravno tako vozilo omogoča, da se razdalje med našimi kraji skrajšajo in ljudje v domovini zblížajo. Zato upajmo, da nam bo kmalu mogoče zaupati drug drugemu veselo novico: »Kupil sem si motor!«

MINIATURA SVETA

Iz Jarš v Bruselj — Na svetovni razstavi — Povratek

Brusel smo zapustili v jutranjih urah s Putnikovim avtobusom. Usmerili smo se proti Parizu. Šest ur trajajoča vožnja nam je kar hitro minila, saj je po poti vedno dovolj zanimivosti. Prestop francoske meje je bila le gola formalnost. Na sploh so vsi zahodni cariniki tako »komot«, da se jim niti v avtobus ne da priti, kaj šele, da bi koga nadlegovali, kaj ima s seboj.

Okrog poldneva smo že dosegli predmestje Pariza, vendar je trajala vožnja skoraj še celo uro, da smo prišli v center, kjer smo se nastanili. Tako razsežen je namreč Pariz, četrto velenje na svetu. O tem nas prepričajo tudi sledeči podatki: število meščanov je že preseglo 6 100 000, poleg tega pa obišče Pariz letno preko 2 000 000 turistov. Vsa ta ogromna množica ljudi se pretaka po ulicah, ki so v celoti dolge 4 300 km. Po njih kroži 1 300 000 avtomobilov, med njimi samo takšnih 12 000. Promet je res že skoraj nevzdržen. Vsak poizkus prečkanja ceste na neoznačenem prehodu je siguren samomor, saj na najbolj prometnih cestah pelje v eni uri do 30 000 vozil. Ta ogromen promet ima seveda tudi primerne posledice. Vsako uro je povprečno 26 karambolov, ki tedensko zahtevajo po 3 smrtnih žrtev. To pa se Parizu končno ne pozna, kajti vsako uro se rodi 11 otrok. V istem času se tudi poroči 6 parov, po eden pa se srečno loči...

Mesto je prepolno znamenitosti, sijaja, razkošja, krasnih parkov in zelenja. Največji vtis naredi na tujca brez dvoma ogled Louvr-a, največje zgradbe na svetu. Prvotno je bila to pariška trdnjava, kasneje

rezidenca francoskih vladarjev, sedaj pa je preurejena v eno največjih zakladnic umetnosti na svetu. Pet kilometrov dalje so znamenite Elizejske poljane s slavo zmag, kot nemo prič o najpomembnejših dogodkov moderne francoske zgodovine. Kot zadnji je vklesan datum 26. VIII. 1944, ko je general De Gaulle tukaj razglasil milijonski množici osvoboditev Pariza izpod nemške okupacije.

Pravi magnet za turiste je tudi 300 m visoki Eifflov stolp, ki je leta 1899 simboliziral svetovno razstavo v Parizu. Turist se lahko povzpne z dvigalom 270 m visoko, dalje pa se dvigajo televizijske, radijske in radarske naprave.

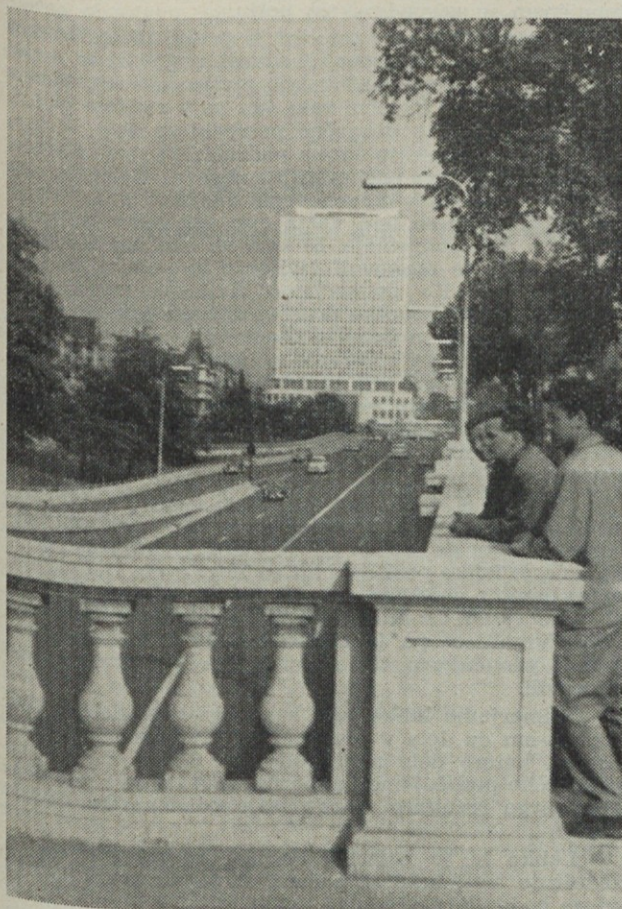
Za stolpom je znamenito Marsovo polje. Svoj čas je bilo tu vojaško vežbališče, sedaj pa je preurejeno v krasen park. To je obenem tudi redek kotiček mesta, kjer si lahko meščan privoščiti sonce, sveži zrak in mir. Na koncu parka je znamenita vojaška šola, ki jo je l. 1784 zapustil tudi 16-letni poročnik Bonaparte (Napoleon) z oceno: »Povzpel se bo visoko, če mu bodo okolišine naklonjene.«

Prav tako privlači številne turiste Notre Dame, slovita cerkev, ki so jo dogradili l. 1250 kljub ugovorom takratnih naprednjakov češ, »da cerkev prekriva svoje kamne z zlatom, pušča pa svoje sinove brez obleke.« Je res edinstven spomenik rimske arhitekture. Prav posebno pozornost vzbujajo okna, ker je vsak m² sestavljen iz več kot 5000 kosčkov barvnega stekla. Cerkev je seveda odprta le ob največjih cerkvenih slavnostih, v njej pa je prostora za 9000 oseb.

To in še marsikaj drugega, kar si človek ne more ogledati v tako kratkem času, predstavlja tako oprevani, bleščeči Pariz. Toda prečkaj le nekaj glavnih avenij in že se znajdeš v tako obupnem okolju, da kratko in malo tega ne moreš razumeti. Ozke, umazane ulice, smrad, kupi nesnage in odpadkov z roji muh, hrup nečistih prodajalcev vsemogočih drobnarij, bledi in zanemarjeni otroci, ženske, ki brez sramu razkazujejo svoje »privlačnosti«, te nadlegujejo, prosijo, vlečejo za rokav, se ponujajo s posteljo vred, same sebi zbijajo ceno... Ne, prav zares, ta Pariz ni mesto, kakršnega si običajno v domišljiji predstavljam. Čimprej od tod, čimprej na glavno ulico, da prideš zopet v okolje, kakršnega si vsaj nekoliko vajen. In prav lepa hvala — za tak Pariz, ni paradiž!

Po štirinajsturni vožnji smo prekoračili švicarsko mejo in se kmalu nato ustavili v Zenevi, lepem mestu ob še lepšem Zenevskem jezeru. Švica je seveda živo nasprotje Francije. Povsod vlada vzoren red in čistota, vsako ped zemlje v mestih, izkoristijo za cvetlični nasad. Tako nekam umirjeno, prijetno, sproščeno se ti zdi življenje tam. Kljub temu, da je turizem ena glavnih postavk državnih dohodkov, cene niso pretirane. Izbira vsega kar koli si lahko poželiš, je velika, postrežba pa hitra, solidna in zelo, zelo vljudna. Občudovali smo tudi izredno skrb in natančnost Švicarjev pri obdelovanju zemlje. Tako skrbno urejenih in negovanih vinogradov, sadovnjakov in njiv ne vidiš nikjer. Žal smo bili za marsikaj prikrajšani, ker nas je na vsej poti preko Švice spremljalo deževno in megleno vreme. Tudi ob prekrasnem razgledu na polovico Švice in severno Italijo smo bili, ko smo se vzpenjali in nato spuščali preko prelaza Simplon v Italijo. Ob silnem nalivu smo proti večeru končno prišli v Milano, največje industrijsko in trgovsko mesto severne Italije. Pravzaprav je to že pravo velenje. Znamenitosti sicer ni mnogo, kar pa jih je, so izredno lepe in pomembne. Svetovno znana je milanska opera »Scala«, ki se sicer od zunaj ne razlikuje mnogo od okolice, pravijo pa, da je notranjost tem bolj impozantna.

Zelo lepa je tudi katedrala, ki so jo, mimogrede povedano, gradili celih 430 let. Prav to ji daje svoje-

Bruxelles — palača socialnega zavarovanja

vrstno podobo, kajti pri gradnji se je tako zvrstila cela vrsta arhitektov in umetnikov. Tudi notranjosti se pozna, da niso štedili z denarjem. Arhitektura se čudovito sklada z znamenitimi umetninami Leonarda da Vincija.

Vtis srednjega veka dobi človek, če si ogleda tudi Castello Sforcesco. To je star, mogočen grad, ki ga oklepajo 4 m debeli in 31 m visoki kamniti zidovi. Včasih je to bila milanska utrdba in domovanje grofov, sedaj pa je v njem mestna knjižnica, zbirka umetne obrti, zbirka gobelinov, kitajska in japonska umetnost ter mornariški muzej.

Čas je hitro potekal in tudi Milano je bilo treba kmalu zapustiti. Usmerili smo se končno proti domu. Spotoma smo se peljali še ob kristalno čistem Gardskem jezeru. Voda je tako čista, da se vidi do globine 90 metrov. Uro postanka smo imeli še v Veroni, majhnem, toda menda najlepšem mestu Italije. Znana je Verona po amfiteatru, ki sicer ni bil nikoli dograjen, so pa vsako leto v njem operni festivali. Prostora pa je za 30 000 gledalcev oziroma poslušalcev. Znana je tudi hiša, kjer naj bi stanovala Julija (iz Shakespearove drame Romeo in Julija). Iznajdljivi Italijani so v novejšem času odkrili celo njen grob! Tja sedaj zahajajo zaljubljeni, in vsaka želja se jim, baje, izpolni... No, ker je od tistih let, ko je to v modi, že poteklo nekaj časa, smo si raje priborili prostor v nekem lokalu s televizijskim sprejemnikom, kjer so prav tedaj prenašali potek tekem svetovnega nogometnega prvenstva. Čas je seveda kar prehitro

Madeleine — Paris

minul in ob polnoči smo bili že na naši meji. Cariniki so nas kar dobro sprejeli, saj smo bili pri njih v gosteh nad dve uri. Po sistemu »jedan po jedan« so nas izprašili, kot bi tihotapili mamila. Menda mora tako biti. Spričo številnih vtisov, ki si jih človek nabere na takem potovanju se lahko tudi kakšnega pozabi. Pa pozabimo tega.

Janko

NA POČITNIŠKO DELO

Bralce Konoplana posebej opozarjamo na ta pri-spevek, katerega je naslovil na naše uredništvo študent, ker je zelo zanimivo, kako gleda nečlan kolektiva na življenje v tovarni in kako isto vzporeja s fizičnim delom med šolskimi počitnicami. Up. urednik.

Šolsko leto se je bližalo koncu. Za šolsko klopjo mi je postalo pusto, čeprav hodim vedno z veseljem v šolo. Vzrok temu je bila cvetoča pomlad, ki se je nagajivo smehljala iz sveže narave skozi šolsko okno. Vkljub temu sem bil vesel, da bodo vsak čas počitnice, med katerimi si bom lahko privoščil dovolj duševnega počitka.

Odločil sem se, da pojdem med počitnicami na delo v tovarno. Dobil sem zaposlitev v vašem podjetju in tu se odlično počutim.

*

Zakaj naj gremo dijaki med počitnicami v službo?

Na to vprašanje hočem v naslednjih vrstah odgovoriti. Odgovoriti zato, ker je v tovarni precej dijakov, katere bo zanimalo, katere koristi si lahko prisvojijo s počitniškim delom; koristi, katere bodo vplivale na njihov kasnejši razvoj in obenem pomagale spoznavati življenje in delo kakor tudi samega sebe v odnosu do tovarniškega okolja.

V tovarno gremo seveda najprej zato, da si prislužimo denar. Denar je tisto osnovno sredstvo, ki nam omogoča življenje. Zato se ne čudite, da gremo dijaki na delo prvenstveno zaradi denarja. Toda — denar še ni vse, o tem se bomo poglobljeje seznanili v naslednjih razglabljanjih.

Počitnice so za počitek, ne smejo nam pa biti čas za lenuharjenje. Seveda imamo tudi počitkov več vrst, prav kakor imamo več vrst utrujenosti. Ker smo dijaki ob koncu šolskega leta duševno utrujeni, si želimo duševnega počitka. Tega pa najdemo v fizičnem delu. To trdim po lastni izkušnji. Pa tudi vzgojitelji trdijo, da ugodno vpliva na posameznika začasna sprememba dela. Torej imamo dijaki vključno počitniškemu delu še vseeno »duševne« počitnice medtem, ko imamo telesnih med šolskim letom dovolj.

V tovarni imamo priložnost, kolikor toliko spoznati način obratovanja in proizvodnje, kar vsekakor do-

prinaša k rasti naše izobrazbe in razgledanosti na tehničnem in gospodarskem polju.

Tempo življenja v tovarni je precej drugačen kot v šoli. Tudi tisti medsebojni odnosi, pogovori in ostali momenti, ki dajo kolektivnemu življenju svojo barvo, so tu drugačni. Drugačni zato, ker so v vsakem okolju drugačni pogoji in drugačne perspektive dela. V tem oziru se nam odpirajo široka področja za razmišljanje, pretehtavanje in primerjanje »barv« življenja na različnih področjih človekovega udejstvovanja. Polja teh razmišljanj so tem večja čim več barv življenja poznamo ali konkretnije, če smo na čim več življenjskih okoljih že opazovali življenje in se z njim tudi že spoprijeli. Ko primerjamo življenje posameznih okolij in slojev človeške družbe, se nam pokažejo razlike v mišljenju in čutenju posameznih slojev. Vzroke teh razlik iščemo v izobrazbi, v delu in še drugih momentih. V tovarni so različna okolja z različnimi ljudmi kar pod isto streho. Zato jih dijaki tem lažje opazujemo, ko pridemo z njimi v stik. Tako se učimo razumeti sodobno družbo, njene tendence in ves njen stroj.

Pri delu si dijaki kot vsi drugi delavci ustvarimo gotov odnos do dela, katerega drugim ne moremo prikrivati, kakor ga tudi drugi ne morejo nam. Naš odnos do dela je lahko pozitiven ali pa negativen. Delo lahko opravljamo z veseljem, smo ob njem srečni, zadovoljni ali pa obratno. Če imamo pozitiven odnos do dela, smo lahko veseli, če pa je naš odnos do dela negativen, potem proučujemo temu vzrok, da ga bomo lahko odpravili.

Primerjamo lahko tudi svoj odnos do dela v šoli z odnosom do dela v tovarni. Pri tej primerjavi spoznamo, katero delo nam bolj leži. S tem sami sebe psihološko proučujemo in spoznavamo ter se s pomočjo dobljenega rezultata mnogo lažje odločimo za bodoči poklic.

Lahko bi še našteval, vendar se mi zdi, da to zadostuje. Vsakomur se namreč ob takem razmišljanju odpre čudovita zakladnica novih misli, katere mu naj pomagajo, da bo smotrno izkoristil vse dobrine, katere mu nudi delo v tovarni.

STROKOVNI KOTIČEK

TOKRAT O OBSTOJNOSTI NAPRAM SVETLOBI
(Prirejeno po R. Herli'u — Bombay; TEXTIL PRAXIS
1958, maj)

(Nadaljevanje in konec)

Vsak barvar, vseeno kje, ali v uslužnostni barvarni ali pa v industriji ve kaj se bo izdelalo iz tkanine, katero barva. Prav zato mu je znano tudi, katere stopnje obstojnosti mora doseči za zadostitev postavljenih nalog pred dokončni izdelek.

Kadar nalog za barvanje nima točnejših navodil, je dolžnost barvarja, da vpraša in se informira o vsem potrebnem. Dolžnost barvarja ali tiskarja je prav v tem, da seznani stranko-naročnika z vsemi vprašanji, ki lahko vplivajo na kvaliteto izdelka oziroma, katera lahko dovedejo de reklamacij. V kolikor bi barvar ne opozoril naročnika na take možnosti, polno odgovarja za nastalo škodo v pogledu manjvrednosti kvalitete izdelka. V takem primeru nosi tudi vso odgovornost za škodo.

Pri artiklih, ki so samo srednje ali celo samo v svetlih tonih obarvani oziroma pri tkaninah, ki niso tako zelo izpostavljene svetlobi, ne računamo s hitro obleditvijo, na vsak način pa mora naročnik vedeti, s kakšnimi barvili se obarva zaželjena tkanina, da bo namreč lahko dal kupcu potrebne informacije ali celo navodila.

Pri nekaterih barvilih oziroma barvah na tkaninah lahko obstojnost napram svetlobi povečamo z naknadno obdelavo, pri tem pa se osnovni ton kaj rad spremeni. V takih primerih seveda ne moremo operirati s svetlobno obstojnimi barvili, če želimo obdržati znansirani barvni ton. Pri tem ne tvorijo izjeme niti

vsa redukcijska barvila, ker imajo nekatera med njimi prav postavko v obstojnosti napram svetlobi zelo nizko.

Siroka potrošnja je po vprašanju obstojnosti dobila že toliko različnih navodil in pojasnil, da je o stvari že informirana. Prav zato je treba briljantne pastelne tone razstaviti v izložbenih oknih samo za nekaj ur oziroma v takih izložbah, ki so stalno v senci.

S tem sestavkom je treba biti seveda previden kajti: niti najmanj ni namen odsvetovati nabavo tkanin, obarvanih s svetlobno slabo obstojnimi barvili. Namen je poudariti samo nekatere lastnosti, da bodo takšne tkanine lepe in v ponos lastniku celo sezono. Praktičnemu človeku narekuje že sam občutek in pa pamet, kako naj postopa s svojo garderobo.

Za obarvanje in potiskanje pohištvenega blaga, za zavese in za dekoracijske artikole se uporabljajo bolj polni toni tako, da je pri točnejši izbiri odločitev lažja v pogledu nabave svetlobno obstojnih barv. Nikjer pa ni zapisano, da tudi pri teh tkaninah ne bomo prišli navzkriž z običajnimi stopnjami obstojnosti.

Najbolje je zato, če si naredi barvar ali tiskar sam odise svojih barv ter na osnovi teh določi stopnje obstojnosti. Za ugotavljanje svetlobne obstojnosti se naredi to tako, da se obarvana ali potiskana tkanina razpolovi ter ena polovica izpostavi sončni svetlobi v različnih letnih časih. Pri tem je treba zabeležiti datum poizkusa ter to nekajkrat ponoviti in končno določiti stopnjo obstojnosti. Ta stopnja se nemalokrat že sama izkaže in za to ni potrebno posebno znanje. Takšno ugotavljanje kvalitete barvil na posamezne obstojnosti bi morali izvršiti predvsem mlajši barvarji in tiskarji, da bi se tako na osnovi lastnih poizkusov prepričali, s kakšnimi barvili delajo.

Na osnovi takih poizkusov se je treba z naročnikom pogovoriti glede nadaljnega. Samo resnica, četudi neprijetna zaradi sovpadanja s koncepcijo naročila, lahko dovede do zadovoljivih rezultatov. Resnica je vedno sodobna in vedno živa.

Prevedel O. Lipovšek

Naši mladi brigadirji

Komandir čete Narat Milan opisuje življenje naših brigad in XIII. LMDB

(Nadaljevanje in konec)

Izgubili smo enega najboljših tovarišev in sodelavca tovariša Smrekar Mirota, ki je moral na odsluženje vojaškega roka v JLA. Slovo je praznoval pred celo brigado. Nepozabno bo ostalo to slovo za vse, saj je imel prenekateri solze v očeh.

V programu mladinske dejavnosti smo imeli razna predavanja s področja zunanje politike, kulture in športa in diskusijo na poročila iz dnevnikov. Za to so skrbeli tovariši iz Kopra, katerim smo se na koncu za njihovo sodelovanje zahvaljevali z brigadirskim in minerskim ho-ruk, ho-ruk, ho-ruk, bum, A-aa...

Brigada je dobivala razne obiske s strani drugih dejavnosti. Pevci iz Domžal so nam priredili lep kon-

Smo pač v moderni dobi, ki na vseh področjih človeškega udejstvovanja rabi vsestransko izobražene ljudi, ki bodo razumeli življenje in družbo in bodo tako tudi znali dvigati blaginjo človeštva s smotrnim delom na vseh področjih.

K naši vzgoji v takšne ljudi pa mnogo pripomore prav počitniško delo, pri katerem najdemo tisto svojstveno izobrazbo, katero nam šola ne more nuditi, a nam je za pravilno rast naše osebnosti nujno potrebna.

Seveda nastopajo poleg vseh dobrih počitniškega dela tudi negativni pojavi, ki pa plemenitemu človeku ne morejo do živenga.

Ko dijaki razmišljamo o vseh takih koristih, katere nam nudi počitniško delo v tovarni, smo globoko hvaležni upravi podjetja, da nas je sprejela v službo.

Rudi Koncilijs, Topole 9

cert, pa tudi novinarji Ljubljanskega DNEVNIKA v humorističnem stilu. Najbolj pa nas je navdušil obisk članov kolektiva Induplati, katerim se v imenu vseh brigadirjev toplo zahvaljujem za prisrčen obisk in skupen izlet v Portorož.

Tudi Mladinska organizacija je dosegla lepe uspehe. Povezala se je z bolnico v Valdoltri ter z njo navezala kulturne stike. Skupno smo priredili zabavni večer z bogatim humorističnim sporedom in seveda obveznim plesom. S podjetjem Slavnik iz Kopra pa smo se pomerili v odbojki in šahu, kateremu je sledil prijeten večer v hotelu Triglav v Kopru. Bilo je še mnogo podobnega in lepega, kar pa ne bom opisoval.

Za konec omenim še, da je bila naša četa večkrat pohvaljena za požrtvovalno delo naših brigadirjev. Nekateri so postali udarniki. Od naših sta si s pridnim in marljivim delom pridobila ta naslov Urbanija Tone in komandir čete Narat Milan. Imenovana sta skupno z vsemi ostalimi doprinesla k temu, da je postala XIII. Ljubljanska Mladinska Delovna Brigada udarna in dobila naziv dvakrat udarna in enkrat pohvaljena brigada. S tem smo imenovani dosegli smoter našega dela, da častno zastopamo mladinsko organizacijo Induplati in istočasno povzdignemo ime Induplati med prve, ki se omenjajo v poročilih mladinskih delovnih brigad.

Življenje v mladinski delovni brigadi je za vsakega udeleženca doživetje, ki se ne pozabi. Koristno je povezano s prijetnim, zato želimo, da bi čim več članov naše organizacije sodelovalo v mladinskih delovnih brigadah, kjer bodo v visokem cilju, zgraditi socialistično Jugoslavijo, izgradili tudi sebe.

Iz meseca v mesec

LETNI KINO V JARŠAH

Predvajanje strokovnih filmov v okviru DITTS-a

V torek 12. avgusta smo v okviru podružnic DITTS-a Jarše organizirali predvajanje strokovnih filmov z našo aparaturu na vrtu menze Induplati. Vse je bilo nared. Aparatura in publika (bilo jih je več kakor 100). Smola je bila le v tem, da smo za prvo takšno predavanje imeli na razpolago filme, ki niso naleteli pri občinstvu na najboljši sprejem. Zgodilo se je namreč, da je bilo od filma do filma manj ljudi-gledalcev in jih je na koncu ostalo kvečjemu še 10.

Kadar bomo zopet predvajali strokovne filme, moramo prvenstveno imeti vsaj en film, ki bo izključno za gledalce. Takrat bo tudi na koncu toliko ljudi kot na začetku, četudi bo vstop prost.

KAKO SMO DELALI MESECA JULIJA 1958

Izpolnitev količinskega plana:

predilnica	97,5%
tkalnica	102,5%
gasilske cevi	41,5%

Izpolnjevanje norm je bilo sledeče:

predilnica	120,4%	v normi je delalo 289 delavcev
tkalnica	114,5%	v normi je delalo 418 delavcev
oplemen.	100 %	v normi je delalo 67 delavcev
tiskarna	106 %	v normi je delalo 19 delavcev

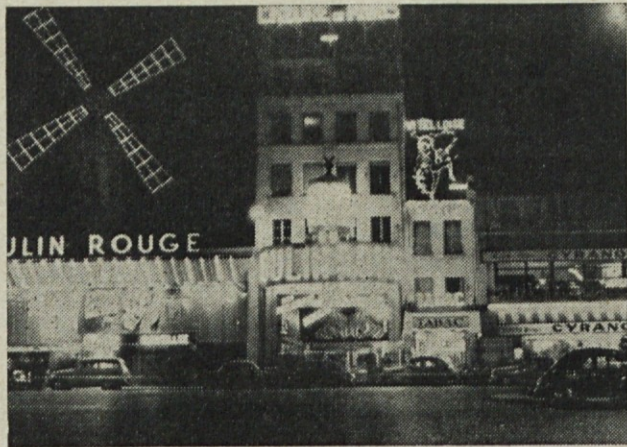
Povprečno doseganje norm za celo podjetje je bilo 115% in je v normi delalo 793 delavcev.

Konec julija je bilo vseh zaposlenih 1101 delavec in 10 vajencev. Zastojev zaradi pomanjkanja električne energije ali drugih vzrokov ni bilo.

V mesecu juliju smo nastopili kolektivni dopust v času od 27. julija do 3. avgusta. Z rednim delom smo začeli 4. avgusta. V tem času smo očistili parni kotel, vodno strugo in v proizvodnih oddelkih izvršili remontna dela. Rednih delovnih dni je bilo v juliju 19.

POPRAVEK

Pri tiskanju zadnje številke Konoplana se nam je med delom vrnil v vrstice tiskarski škrat. Zato danes popravljamo napako in se glasi odstavek o reprodukciji našega podjetja za čas prvega polletja letošnjega leta kot sledi:

Na Pigalle v Parizu — nočna zabavišča

Počitek na obali

Lanene preje smo izdelali napram 1957 samo 99,8%
Konopljene preje smo izdelali napram 1957 110,3%
V celoti smo izdelali preje za 4,8% več.
Bombažnih tkanin smo izdelali napram 1957 99,3%
itd...

Konoplan, štev. 8/VII, stran 9.

Up. urednik

ŠPORT IN ŠAH

V letošnji štafeti v Domžalah so zopet

ZMAGALI ČLANI IZ INDUPLATI JARŠE

V sredo 6. avgusta so se maloštevilni občani začeli zbirati na glavnem trgu v Domžalah, da prisostvujejo kot udeleženci ali gledalci tradicionalnemu štafetnemu teku po Domžalah, organiziranemu na čast občinskemu prazniku Domžal.

V naslednji uri smo lahko ugotovili dvojce: po 18. uri se je vedno bolj večalo število gledalcev in drugič, večal se je tudi vedno bolj vtis o slabi organizaciji. Na srečo je bilo tudi slednje ob 19. uri in 25 min. zadovoljivo rešeno.

Člani Partizana Jarše — člani našega kolektiva so branili pokal KSS, katerega so si kot zmagovalci priborili na tem teku pred letom dni. Prav zato je postalo važno vprašanje, kje nastopiti; v konkurenci za pokal KSS ali za pokal Partizana, ki je bil letos prvič podeljen v prehodno last. V primeru, da bi naši fantje tekmovali za pokal Partizana, bi prejeli pokal KSS tekmovalci iz Količevega, ki so se še edini borili za ta pokal. Ostala možnost so se namreč prijavila za konkurenco za pokal Partizana (ki je lepši in zato bolj vlekli). Naši so se odločili, da pojdejo v boj za pokal KSS, da ga tako kot lanski zmagovalci vsaj branijo v kljub slabim izgledom za ponovno osvojitve. Sploh smo po jakosti uvrstili naše fante pred tekom slabo in jim pripisali približno tretje mesto. Toda, zgodilo se je drugače.

OB 19.25 uri so bile predaje postavljene in takoj nato se je pričela štafeta po cestah Domžal. Proga je vodila od Glavnega trga (pred pošto) po cesti do Toko, dalje po Industrijski cesti mimo gimnazije in nazaj po Ljubljanski cesti do cilja pred pošto. Proga je bila podeljena na 6 predaj, od katerih je merila vsaka nekako 300 m.

Jaršani so startati v postavi: Kržan - Šarc - Zornada - Kočar - Česnik in Zupan Brane. Kakor sem že napisal, smo pričakovali zmago Količčanov in uvrstili na drugo mesto prvo štafeto Domžalčanov. Toda zgodilo se je, da so zmagali najhitrejši in to so letos zopet bili Jaršani. Kot zadnja predaja je pritekel v cilj s prednostjo 15 m kot prvi Zupan Brane. Polotilo se nas je navdušenje in iskreno smo čestitali zmagovalcem tega tradicionalnega teka.

Za konec smo prepričani tudi v to, da bi podobna atletska tekmovanja lahko organizirali na našem igrišču in tako prisostvovali še drugim zmagam jarkih fizikulturnikov.

Otmar

2:2

Sportna srečanja vedno poživijo enoličnost »jarskega« življenja. Tokrat smo imeli v gosteh športnike iz Tiskarne »Jože Moškrič« iz Ljubljane. V ilustracijo naj napišem, da so to člani kolektiva, kjer tiskajo naš Konoplan (op. Urednik).

Srečanje v odbojki, streljanju in balinanju je bilo v petek 15. avgusta na igriščih v Jaršah. Pričelo se je z odbojko. Tradicionalnim zmagam v odbojki za Moškričevce je sledil hud poraz. Naše moštvo je premagalo goste z rezultatom 3:0. Komu drugemu je pripisati tako lep rezultat kakor sistematičnemu treningu in stalnemu igranju.

V nadaljevanju so se pomerili strelci v streljanju z zračno puško na običajno razdaljo 10 m. Sicer primerno vreme in kompletna strelska elita Jaršanov je morala prepustiti zmago boljšim Moškričevcem. Zmagovalci so bili boljši za 29 krogov.

Stanje v igrah je bilo tako postavljeno na 1:1.

Zaključno so se pomerili še balinarji in to v prvi igri drugi moštvi iz Ljubljane in Jarš ter v drugi igri prvi moštvi iz istih krajev. Našemu drugemu moštvu je šlo odlično. Ne vem, če bom pravilno ocenil glavno zaslugo Petru, ker sta bila tudi ostala njegova soigralca več kakor odlična. Zmaga z rezultatom 2:0 za Jarše je bila zaslužena. Kot zadnji so se pomerili še balinarji iz prvih moštev. Tokrat je šlo Jaršanom slabo. Takoj prvo igro so izgubili. Drugo dobili in tretjo zopet izgubili. Rezultat 2:1 za Moškričevce.

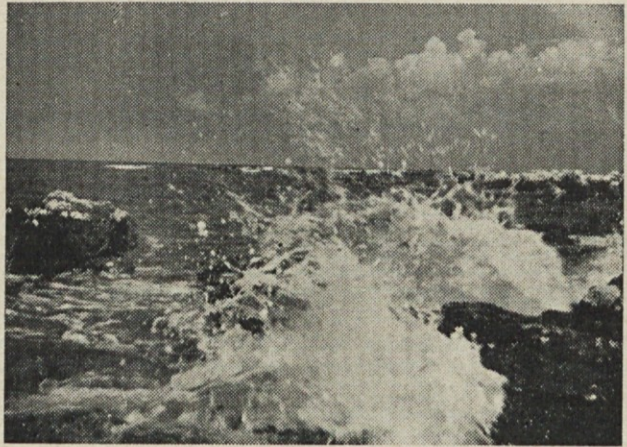
Po skupni večerji v naši menzi, kjer so bili objavljeni dokončni rezultati, smo posedeli še nekaj časa in se razšli v upanju, da se ponovno srečamo. Oba partnerja seveda upata, da bo prihodnji rezultat 4:0 za njih. O tem naj seveda odločijo boljši.

Otmar

BRONSTEIN: ETO PETROSJAN

Z veliko nestrpnostjo smo pričakovali pričetek IX. kola mednarodnega šahovskega turnirja v Portorožu. Z vstopnicami v rokah smo hodili pred vrati, katera so vodila v lepo dvorano, kjer se je odigral ta veliki oziroma največji turnir mednarodnih mojstrov in vele-mojstrov.

Ob 17. uri so nas spustili v dvorano. Istočasno so svoja mesta zasedali tudi igralci. Res veličasten občutek, prisostvovati tako veliki borbi najboljših. Vse-mu šahovskemu svetu znana imena Bronstein, Petrosjan, Talj in Averbah (vsi SZ) ter Larsen, Benkő, Fischer, Olafson, Szabo, dr. Filip, De Greif, Panno, Fuster, Cardoso, Rosseto, Sanguinetti, Sherwin, Neikirch iz Argentine, Kanade, Filipinov, Islanda, Madžarske, Kolumbije in USA ter iz Bolgarije in Češke so poleg naših vele-mojstrov Gligoriča in Matanoviča tvorili veliko elito. Napotil sem se do Bronsteina in ga prosil za kratek intervju za naš Konoplan. Vprašal sem ga, kdo bo predvidoma letošnji zmagovalec tega turnirja. Bivši svetovni šahovski prvak Bronstein (SZ) je kratko rekel: eto Petrosjan. O organizaciji turnirja je Bronstein menil, da je najskrbnejše pripravljena, tudi ostalo je pohvalil. Sebe Bronstein ne prišteva več med najboljše, po remijih sklepajoč ima tudi prav. Do VIII. kola vodečega Petrosjana sem vprašal za mnenje o partiji Sherwin: Gligorič. Petrosjan je menil, da slabo kaže za Gligoriča. Upajmo, da se je zmotil. O prvaku pa je samo menil: nič še ni gotovega, kdo bo prvak. Mladi, komaj 15 let stari Bobby Fischer (USA) pa je karakteristično izjavil, da ne priznava kapacitet. Kdo ve, če bodo kapacitete priznavale njega na koncu turnirja. In vsak način je Bobby simpatičen dečko ter je že doslej žel precej uspeha in prav v kolu, kateremu smo prisostvovali, pobral celo točko proti Sanguinettiju.

Valovi — večna pesem morja

To je kratek vtis za naše bralce. Ker se bo turnir končal jutri, v nedeljo 14. septembra, je ime zmagovalca že več ali manj znano. Preverimo torej točnost Bronsteinove prognoze po prvi tretjini igranega turnirja.

Otmar

VIII. SPORTNI TEDEN »IPI«

V ponedeljek 25. avgusta se je pričel VIII. STIPI. Organizacijo tekmovanj in vse priprave za izvedbo tega tradicionalnega športnega festivala v Jaršah sta tudi tokrat prevzela TVD Partizan Jarše in pripravljali STIPI odbor. Upravičeno lahko trdimo, da so bila pripravljala dela v redu izvršena. Potrebna propaganda pa tudi tehnične priprave so bile v redu in ni, da bi tu kaj oporekali. STIPI dobiva dejansko obliko in poživlja športno dejavnost v našem tako malem kraju.

Ko smo v ponedeljek prisostvovali prvim tekmam v tekih, skokih in metih, smo imeli poleg vtisa, da so se zbrali na zeleni poljani najboljši športniki, še občutek, da vključitve neznatnosti nismo tako neznatni. Lepo pripravljeno igrišče s potrebnimi napravami za tekmovanje je bilo za športnika to, kar je za mladoporočenca slavnostno poročno kosilo.

Med tekmovalci samimi lahko izberemo nekaj grup in jih podelimo pri moških na manjšo grupo, ki se v enakovredni moči bori za naslov najboljšega športnika v Jaršah in v gro tekmovalcev, ki se bori za ostala mesta, ki pa so zopet zelo izenačeni v športnih sposobnostih. Pri moških tekmovalcih je bilo opaziti, da so prav letos v povprečju boljši rezultati kakor doslej. Nekaj podobnega je videti pri ženskih tekmovalkah. Te sicer niso nastopile ne vem kako številno, so pa brez dvoma v povprečju precej močnejše v postavljenih rezultatih kakor doslej.

Mlajši tekmovalci obeh spolov pa kažejo tendenco napredovanja tako v številčnosti kakor kvaliteti rezultatov.

Razen nekaj izjem pa pretežni večini manjka tisto osnovno pri vsakem delu in to je vaja, trening. Prav gotovo bi bili rezultati še neprimerno boljši, če bi bilo športno igrišče tudi izven časa STIPIja tako polno zdrave mladine, kakor prav v času tekmovanj.

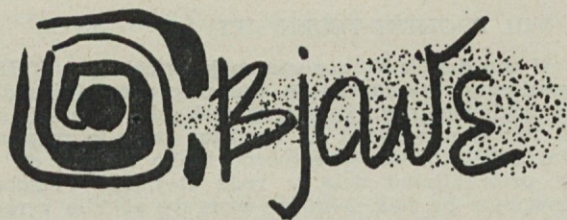
Doseženi rezultati bodo po svoje gotovo prispevali k temu, da se bo načelstvo TVD Partizan Jarše odločilo izvesti vsako leto še eno tekmovanje in tako vključiti kot tretje v letu dni novo tekmovanje, kjer naj v predtekmovanjih izpadejo vsi tisti, ki za dotično disciplino ne bodo dosegli zahtevane norme. STIPI bi z vključitvijo takšnega tekmovanja dobil nazaj namen, ki mu je bil dan in to je množičnost.

V bodoče je treba pomisliti tudi na to, da mora STIPI obdržati vse tiste discipline, katere so mu bile ob rojstvu dane, sicer se spremenijo pogoji, pod katerimi se sedaj tekmuje. Pri spremembi teh pogojev je sodeloval tudi avtor tega članka, zato tu javno priznava napako. Predvidenim tekmovalcem pa je treba pravočasno objaviti čas tekmovanja ter jim vsestransko omogočiti sodelovanje. Sodniški zbor mora biti čvrst in po možnosti vsaj v Jaršah vedno isti. Tudi delo sodniškega zbora ni enostavno ter je vsako tekmovanje tudi za sodnike trening in to zelo potreben trening. Mlačnost sodniškega zbora vpliva tudi na tekmovalce (vsekakor pa na gledalce) in je energični sodniški zbor nemalokrat tisti, ki pripomore do najboljših rezultatov, da ne govorim o samih rekordih.

Namen tega prispevka ni grajati, ker je bilo prav letos povprečje tekmovanja tako z vidika tehničnih priprav kakor tudi s strani tekmovalcev in sodniškega zbora celo mnogo boljše kakor doslej. Prejšnje vrstice sem napisal samo zato, ker sem imel občutek, da je k dobrim rezultatom prispeval svoj delež ravno organizacijski odbor in pa sodniki z dokaj izpolnjenim merjenjem.

Zaradi prekratkega časa, v katerem lahko poročamo o posameznih rezultatih, bomo o vseh podrobnostih VIII. STIPIja poročali v naši prihodnji številki. Bralce posebno pa tekmovalce na to že danes opozarjamo.

Otmär

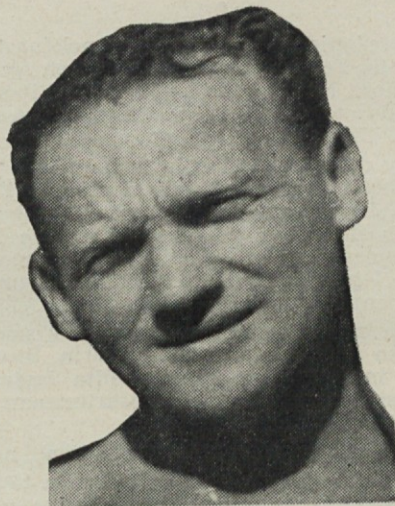
PRATIKA

Kdor bi še kimovca rad posušil otavo in kdor ni velikega srpana napasel muh, ima za čas premalo odprto glavo in je za mokro jesensko grmenje gluha, zakaj še žerjavi vedo in lastovke in škorci, da je treba zmeraj po odeji stegovati noge, ker odejo po nogah stegujejo le norci, zato pa se jih je tudi prijelo tako ime.

Planinski motiv

VSAK MESEC ENA

Lado Zabukovec
iz Zaadobrowe

PERSONALNE IZPREMEMBE

Vstopi:

1. Rus Vilma, nameščenska, z dnem 28. VII. 1958,
2. Žot Anica, material. knjigov., z dnem 1. VIII. 1958,
3. Zdravič Ivan, dvor. delavec, z dnem 12. VIII. 1958,
4. Bakan Elizabeta, mok. pred., z dnem 20. VIII. 1958,
5. Kenig Albina, mok. pred., z dnem 20. VIII. 1958,
6. Starin Vida, mok. pred., z dnem 20. VIII. 1958,
7. Škornik Matilda, mok. pred., z dnem 20. VIII. 1958,
8. Jeraj Mara, namešč., z dnem 18. VIII. 1958,
9. Fridl Ludvik, dvor. delavec, z dnem 21. VIII. 1958,
10. Hribar Štefan, dvor. delavec, z dnem 21. VIII. 1958,
11. Rak Vincenc, dvor. delavec, z dnem 21. VIII. 1958.

Izstopi

1. Borštnar Jožica, telefonist, z dnem 30. VII. 1958. Na lastno željo.
2. Tajč Mihaela, tekstil. tehnik, z dnem 12. VIII. 1958. Izstopila na lastno željo.

Izstopi študentov — ki so zaposleni med počitnicami:

Jerše Alojz, z dnem 30. VI. 1958,
Kraševac Igor, z dnem 15. VII. 1958,
Jankovič Franc, z dnem 31. VII. 1958,
Tomšič Jože, z dnem 31. VII. 1958,
Koderman Anton, z dnem 31. VII. 1958,
Peče Jože, z dnem 1. VIII. 1958,
Repnik Filip, z dnem 15. VIII. 1958,
Marolt Janez, z dnem 15. VIII. 1958,
Česnik Franc, z dne 15. VIII. 1958,
Drašček Stašo, z dnem 15. VIII. 1958,
Vrenjak Janez, z dnem 15. VIII. 1958,
Kač Vida, z dnem 15. VIII. 1958,
Toreli Janez, z dnem 16. VIII. 1958.

Poročili so se:

Dolenc Slavka iz tkalnice, poročena Lužar,
Mramor Marija iz tkalnice, poročena Koševič,
Okorn Antonija, iz mok. pred., poročena Mihelčič.